

ved Controllens Udøvelse og til Vægthusenes Bedligelsholse, m. v.

Efter det saaledes Anførte er det anseet for rigtigt ikke at lægge Vægtbestemmelsen til Grund for den nye Lov, der vil være nødvendig for, saavidt muligt, at bevare Kongerigets Hoved- og mindre Landeveie imod Udelæggelse af uhenftgsmæssigt konstruerede Vogne. At en saadan Lov virkelig kan behøves, synes ikke at kunne drages i Tvivl (Eft. Rigsdagsridenden for 9de Sæssion 1857, Forhandlingerne paa Folkethinget, Spalte 972—979). Af hvad Ingenieurcorpsen herom har bemærket, udhæves følgende: Beføstningerne ved Landeveienes Bedligelsholse ere voxede op til saa særdeles betydelige Summer, at deri maa ligge den stærkeste Dpfordring til at søge at nedbringe Veibudgetterne til en mindre Størrelse. Dertil kommer, at det under de nærværende Forhold er umuligt at holde de stærkere befærdede Veie i saa god Stand, som de bør bringes til, og som kun ved en mere hensigtsvarende Indretning af Kjøretøjerne vil kunne opnaaes. Hvad Betimeligheden angaaer, da turde denne ogsaa være uimodsigelig, idet nemlig til det Tidspunkt, da Loven foreslaaes at skulle træde i Kraft, den 1ste Januar 1862, samtlige Hovedlandeveie i Jylland ville være fuldførte, medens de mindre Landeveies Anlæg og Grundforbedring ogsaa paa de fleste Steder i Landet er saa vidt fremmet, at det ligeledes for deres Benyttelse ikke længere bør udsættes at give bestyttende Bestemmelser. Den nærværende Tilstand af Landeveiene er saaledes, at den er værd at beskytte; den er saa god, at det nu uden Ubillighed kan fordres af de Veisfærende, at de skulle sætte sig i nogen Beføstning for at indrette deres Kjøretøjer paa en for Veienes Conservation hensigtsmæssig Maade. Naar det Spørgsmaal opstaaer, om da den Besparelse ved Veienes Bedligelsholse, som kan indvindes ved at give en Lov, der umægtelig vil være et Baand og en Beføstning for en Deel af Landets Befolkning, er saa betydelig, og om de andre Fordele, som ved en saadan Lov kunne opnaaes, ere saa store, at de staae i et rimeligt Forhold til Omfanget og Værdigheden af de Byrder, der paalægges Kjøretøjerne's Ciere, saa maa dette ubetinget besvares

bekræftende. Det lader sig naturligviis ikke gjøre, med mere eller mindre bestemte Talstørrelser at angive de Besparelser, som ville opnaaes for Veienes Bedligelsholse og dermed for de Statteyndende, navnlig Landbefolkningen, der igiennem Hartkornbeskatningen bærer den væsentligste Deel af Udgifterne til Landeveienes Bedligelsholse, men det kan ikke paatvies, at Besparelserne ville blive overordentlig store. Selv for Kjøretøjsbesidderne ville de Forandringer ved Vognene, der paalægges dem, frembyde saadanne Fordele, at de efter nogen Tids Forløb ville finde sig fuldkommen stadesløsholde for Udgifterne til den første Forandring. Det er hovedsageligt kun med Hensyn til Hjulfælgenes Brede og Sporvidde, at Lovudkastet tilfigter Forandring, og i begge Henseender er det dels ved Erfaring, dels ved anstillede Forsøg bevist, hvad der ogsaa ved en rationel Betragtning af Forholdet lader sig godtgjøre at maatte være Tilfældet, at der opnaaes en meget betydelig Besparelse i Trækraften ved de bredere Hjulfælg og det bredere Spor. Med Hensyn til Virkningen af forskellige Fælgbreder blev der i 1842, under Ledelse af den daværende Veidirecteur, foretaget en Række af Forsøg med Hjul med forskellige Fælgbreder, nemlig med 2", 3", 4" brede Fælg, ved hvilke Forsøg det tilfulde blev godtgjort, at de bredere Fælg paa saagodtsom alle Slags Veie, men især rigtignok paa de flattere, medføre en betydelig Besparelse i den Trækraft, der behøves til at bevæge den samme Vægt. Der kan derefter neppe være nogen Tvivl om, at Besparelse i Trækraft ved de bredere Fælg opnaaes paa alle Slags Veie og under alle Veisforhold, maastke alene med Undtagelse af paa stærkt lerede Veie i fugtigt Veir. Om Virkningen af det bredere Spor paa Trækraften sender man ingen directe Forsøg; men det er indlysende nok, at det bredere Spor giver Vognen en roligere Gang, idet Ujevnhederne i Veibanen, naar der er større Afstand mellem Understøttelsespunkterne, kræve en mindre Løsning af Længdepunktet, hvorved tillige en mindre Kraftanvendelse udfordres.

Foruden de Momenter ved Vognenes Indretning, til hvilke Udcastet tager Hensyn,